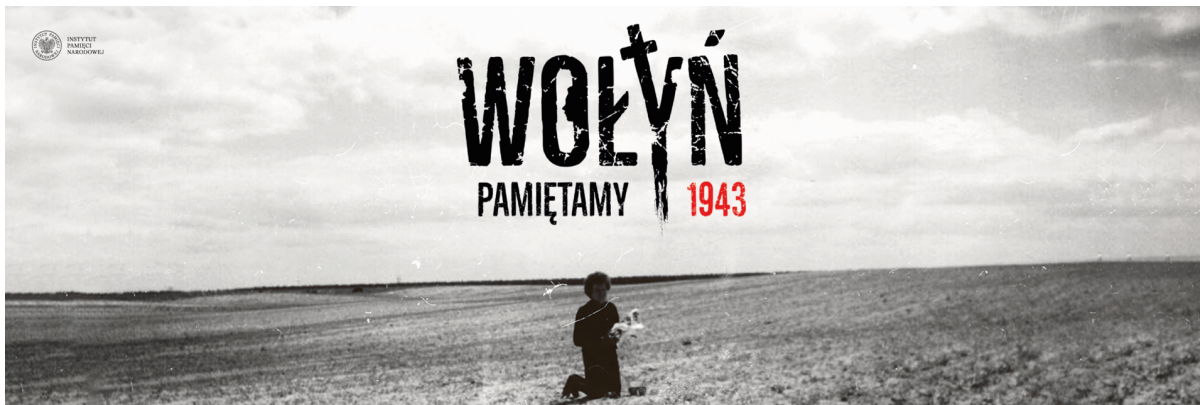

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/187800,80-rocznica-Zbrodni-Wolynskiej-dzialania-Instytutu-Pamieci-Narodowej.html>
18.05.2024, 23:13

80. rocznica Zbrodni Wołyńskiej - działania Instytutu Pamięci Narodowej

Instytut Pamięci Narodowej - wydarzenia i inicjatywy w związku z 80. rocznicą Zbrodni Wołyńskiej

Główne uroczystości:

[11 lipca 2023 r. - współorganizacja uroczystości w Warszawie](#)

Główny organizator: Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych

- 10:30 - Msza święta w Katedrze Polowej Wojska Polskiego w intencji ofiar ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej oraz poległych, zmarłych i żyjących żołnierzy 27. Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej,
- 12:00 - ceremonia złożenia wieńców i wiązanek kwiatów na płycie Grobu Nieznanego Żołnierza,
- 13:00 - wspólna modlitwa, apel pamięci połączony ze składaniem wiązanek przy Pomniku Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez nacjonalistów ukraińskich na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej na terenie województw południowo-wschodnich w latach 1942-1947,
- 14:00 - ceremonia składania wieńców i wiązanek kwiatów przy Pomniku 27. Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej na Skwerze Wołyńskim.

Publikacje:

- **Zbrodnie Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów i Ukraińskiej Powstańczej Armii na Kresach Południowo-Wschodnich II Rzeczypospolitej (1939-1945). Studia i materiały**, wstęp i red. T. Bereza
- [Dokumenty Zbrodni Wołyńskiej](#), t. 1, red. L. Popek, E. Gigilewicz, T. Zych, P.

[Sokołowski](#)

- **Kościoty i kaplice na Wołyniu z obrazami Włodzimierza Sławosza Dębskiego**, E. Gigilewicz, L. Popek
- [Zbrodnia wołyńska w świetle prawa międzynarodowego](#), T. Turejko. Praca magisterska nagrodzona w XII edycji Konkursu im. Władysława Pobóg-Malinowskiego na Najlepszy Debiut Historyczny Roku w zakresie historii najnowszej
- [Ocaleni z ludobójstwa. Wspomnienia Polaków z Wołynia](#), J. Karbarz-Wilińska, B. Januszewski
- [„Biuletyn IPN” nr 7-8/2023](#) w całości poświęcony rocznicy Zbrodni Wołyńskiej

Spotkania autorskie wokół książek:

- **Zbrodnia wołyńska w świetle prawa międzynarodowego**

[11 lipca 2023 r.](#) – Bydgoszcz, Delegatura IPN w Bydgoszczy

- **Ocaleni z ludobójstwa. Wspomnienia Polaków z Wołynia**

11 lipca 2023 r., godz. 17.00 – Gdańsk, Hotel Scandic, ul. Podwale Grodzkie 9

12 lipca 2023 r., godz. 17.00 – Elbląg, Focus Hotel Premium, ul. Stary Rynek 54-59

14 lipca 2023 r., godz. 17.00 – Malbork, Muzeum Zamkowe w Malborku – Centrum Konferencyjne Karwan, ul. Starościńska 1

- **Dokumenty Zbrodni Wołyńskiej**

18 lipca 2023 r. – Tarnobrzeg, Muzeum w Tarnobrzegu

Konferencje, seminaria, debaty:

- [15 czerwca 2023 r.](#) – sesja popularnonaukowa w związku z 80. rocznicą ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej

Jarosław

- **26 czerwca 2023 r.** – debata **Zbrodnia Ludobójstwa. Pamięć i prawda historyczna** – współorganizowana z Towarzystwem Miłośników Lwowa i Kresów Wschodnich w Tarnobrzegu.

Tarnobrzeg

- **7 lipca 2023 r. - konferencja Wołyń 1943. Spojrzenie po 80 latach**

Konferencja o charakterze popularnonaukowym, której celem jest przedstawienie genezy, przebiegu i następstw ludobójstwa Polaków ze strony bojówek OUN i oddziałów UPA w latach 1939–1945 na Kresach południowo-wschodnich II RP. Na konferencji, w której wezmą udział pracownicy rzeszowskiego oddziału IPN oraz historycy regionaliści zajmujący się relacjami polsko-ukraińskim, zostaną również zaprezentowane najnowsze ustalenia będące wynikiem kwerend archiwalnych przeprowadzonych w ostatnich 5 latach.

Cieszanów, os. Kustronia 4, Dom Nestora (dawna Synagoga)

- **10 lipca 2023 r. - Jak rozmawiać o Wołyniu 80 lat później?**

Ogólnopolska konferencja naukowa podzielona na dwie części. Pierwsza będzie składała się z wystąpień dotyczących kwestii wciąż budzących kontrowersje w relacjach polsko-ukraińskich, a wpływających na postrzeganie rzezi wołyńskiej przez obie strony (m.in. jakie czynniki doprowadziły do tych wydarzeń; czy na zbrodnię miała wpływ postawa abp. Andrzeja Szeptyckiego?). Podczas drugiej części konferencji odbędzie się debata z zaproszonymi ekspertami.

Wrocław, Przystanek Historia

- **11 lipca 2023 r. - debata Zbrodnie Wołyńska z perspektywy 80 lat**

Debata z udziałem dr. Leona Popka, dr. Tomasza Berezy i Ewy Siemaszko. Celem będzie przedstawienie genezy i przebiegu ludobójstwa dokonanego przez Ukraińców na Polakach na terenie województw wschodnich II Rzeczypospolitej oraz ocena wpływu tych wydarzeń na relacje polsko-ukraińskie w latach późniejszych, także w kontekście polityki pamięci prowadzonej przez obydwa państwa. Dyskusję poprzedzi prezentacja „Dokumentów zbrodni wołyńskiej”, t. 1 – edycji źródłowej realizowanej we współpracy z Muzeum Historycznym Miasta Tarnobrzega.

Centralny Przystanek Historia im. Janusza Kurtyki w Warszawie (ul. Marszałkowska 21/25)

- **14 lipca 2023 r. - sesja popularnonaukowa poświęcona Zbrodni Wołyńskiej**

Sesja jednodniowa oraz prezentacja publikacji *Zbrodnie Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów i Ukraińskiej Powstańczej Armii na Kresach Południowo-Wschodnich II Rzeczypospolitej (1939–1945). Studia i materiały*

Muzeum Historyczne w Sanoku

Kolejne sesje odbędą się w Brzozowie, Dynowie i Stalowej Woli.

- **wrzesień 2023 r. – wykład otwarty *Lipiec 1943 r. na Wołyniu, Stalowa Wola***

Wykład dr. Tomasza Berezy z Oddziału IPN w Rzeszowie oraz prezentacja najnowszych wydawnictw IPN, dotyczących Kresów i relacji polsko-ukraińskich w latach II wojny światowej.

Stalowa Wola

Uroczystości i inne wydarzenia:

- **Rajd Pamięci** – rowerowe rajdy połączone z lekcjami historii

6 lipca 2023 r. – Stalowa Wola

[6 lipca 2023 r. – Podlesie \(cmentarz ewangelicki\) – Basznia Dolna \(cmentarz parafialny\) – Tymce – Hrymaczki \(miejsowość nieistniejąca, symboliczny grób Szczepana Soronia\) – „Kogut” – Rudka \(miejsowość nieistniejąca; pomnik ofiar zbrodni UPA\) – Brusno Nowe \(cmentarz parafialny\) – 20–25 km \(w zależności od obranej trasy\)](#)

wrzesień 2023 r. – Malbork- Nowy Dwór Gdański

- **Akcja „Zapał znicz pamięci”**

11 lipca 2023 r. – akcja społeczna skierowana do społeczności lokalnej (harczerze, stowarzyszenia) zachęcająca do zapalenia zniczy w miejscach pamięci ofiar Zbrodni Wołyńskiej w województwie podkarpackim.

- **Uroczystości Narodowego Dnia Pamięci Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów**

11 lipca, godz. 15.00 – Gdańsk, Bazylika św. Brygidy – Msza święta i złożenie kwiatów pod pomnikiem Pamięci Ofiar Eksterminacji Ludności Polskiej na Wołyniu

[11 lipca, godz. 10:00](#) – Kraków, cmentarz Rakowicki – Msza święta w kaplicy Zmartwychwstania Pańskiego i uroczystości przy pomniku ofiar ukraińskiego ludobójstwa na Wołyniu

Uroczystości odbędą się także w [Grudziądzu](#), [Bydgoszczy](#), [Toruniu](#), Warszawie, [Szczecinie](#).

- **Odstąpienie Pomnika Ofiar Zbrodni Wołyńskiej**

Wystawy:

- **Wołyń 1943. Wołają z grobów, których nie ma**
Zbąszyń, Rynek, **1 lipca 2023 r.**
- **[Kościoty i kaplice na Wołyniu z obrazami Włodzimierza Sławosza Dębskiego](#)**
Lublin, Plac Teatralny 1, **10 lipca 2023 r., godz. 10.00**
- **Ocaleni. Wołanie o pamięć**
Wrocław, ul. Jana Długosza 48, Przystanek Historia, **10 lipca 2023 r., godz. 10.30**
- **Sąsiedzka krew. Ludobójstwo wołyńsko-galicyjskie 1943-1945**
Gdańsk, al. Grunwaldzka 216, przed siedzibą Oddziału IPN, **10 lipca 2023 r. Gietrzwałd, 10 lipca 2023 r.**
Łódź, Bazylika archikatedralna św. Stanisława Kostki, **10 lipca 2023 r.**
[Bydgoszcz, ul. Grudziądzka 9-15, 11 lipca 2023 r.](#)
Kraków, Planty, **11 lipca 2023 r.**
Tarnów, ul. Gabriela Narutowicza 38, Starostwo Powiatowe w Tarnowie, **11 lipca 2023 r.**
Kielce, Skwer Stefana Żeromskiego, **11 lipca 2023 r.**
- **Polskie ośrodki samoobrony na Wołyniu 1943-1944**
Lublin, siedziba Oddziału IPN w Lublinie, **30 sierpnia 2023 r.**

Materiały edukacyjne w prasie

- **7 lipca 2023 r.** ukaże się dodatek prasowy do regionalnych dzienników Polska Press wydany przez Oddział IPN w Gdańsku
- **10 lipca 2023 r.** w całej Polsce ukaże się dodatek „80. rocznica Zbrodni Wołyńskiej” do dzienników Polska Press

Filmy i audycje

- **13 czerwca 2023 r.** - **[„Historia zza kulis - Wołyń 1943”](#)** - gościem kolejnego odcinka z cyklu dyskusji prowadzonych przez red. R. Dudkiewicza jest dr D. Markowski, który przybliży przebieg oraz konsekwencje Zbrodni Wołyńskiej.
- **5 lipca 2023 r.** - **premiera na kanale IPNtv wywiadu z Ewą Siemaszko** (publikacja filmu w języku polskim z napisami w języku angielskim i ukraińskim), badaczką Zbrodni Wołyńskiej, autorką m.in. książki *Ludobójstwo dokonane przez nacjonalistów ukraińskich na ludności polskiej Wołynia 1939-1945*
- **5 lipca 2023 r.** - **„Nie tylko o książkach - rozmowa z Tomaszem Turejką”** - podcast na IPNtv - wywiad z autorem książki *Zbrodnia wołyńska w świetle prawa*

międzynarodowego

- **9 lipca 2023 r. - audycja „Nie tak Dawno Temu” w Polskim Radiu Szczecin** z udziałem J. Pieciukiewicz, autorki filmu dokumentalnego „Dzieci Wołynia” i S. Ligarskiego, konsultanta filmu
- **11 lipca 2023 r.** - emisja pierwszego odcinka z drugiej serii filmu dokumentalnego **„Dzieci Wołynia”**. Cykl obejmuje 6 odcinków zrealizowanych przez J. Pieciukiewicz z TVP3 Szczecin. Seria będzie emitowana w TVP3 Szczecin i TVP Historia.
- **11 lipca 2023 r. - spot edukacyjny o Zbrodni Wołyńskiej**, emitowany na ekranach MPK w Krakowie oraz na stronie ipn.gov.pl
- **15 lipca 2023 r. - audycja radiowa w Radiu Gdańsk** - rozmowa B. Januszewskiego i J. Karbarz-Wilińskiej w „Saloniku Kresowym Radia Gdańsk”, autorów publikacji Oddziału IPN w Gdańsku *Ocaleni z ludobójstwa. Wspomnienia Polaków z Wołynia*
- **15 lipca 2023 r. - audycja radiowa w Polskim Radiu Rzeszów** - rozmowa A. Brożyniaka i red. A. Zajdel *Ludobójstwo w Bieszczadach - Zbrodnia w Muczmem*
- **Audycja radiowa - Radio Katowice** - Cykl audycji „Historia jak z filmu” w Radiu Katowice na temat Zbrodni Wołyńskiej; przygotowanych przez Oddział IPN w Katowicach i Silesia Film. Przez 12 miesięcy na antenie Radia Katowice i na podcasty.radio.katowice.pl, w ostatnią niedzielę miesiąca o godz. 12.30 emitowane i publikowane mają być rozmowy o najważniejszych filmach w polskiej historii. 30 lipca 2023 r. gościem programu będzie M. Miwa-Młot, który opowie o filmie „Wołyń” w reż. W. Smarzowskiego. Prowadzenie audycji Ewelina Kosałka-Passia.

Projekt dostępny on-line

- **„Baza zbrodni i ofiar ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej w latach 1939-1945”** na stronie zbrodniawolynska.pl, udostępnia obecnie blisko 43 tys. zapisów dotyczących osób, rodzin oraz faktów zbrodni.